

Eugene Varga, Political Economic Problems of capitalism, -۲۰۰
Progress Publishers, Moscow, 1968, P,25 .

۲۰۱- مارکس - سرمایه ، جلد اول، صفحات ۳۳۱-۳۳۰.

۲۰۲- Peter Siuda به نقل از مقاله‌ی دیوید مندل در مانتلی ریویو، صفحه ۳۰ .

Oleg Bogomolov, " A farewell to The - ۲۰۳

Primitive View of Socialism", soviet weekly ,Nov. 4 1989.

R. Tucker, Philosophy and Myth in Karl Marx, Cam- -۲۰۴
bridge University Press, 1961, P. 235 .

Vadim Medvedev, "The Ideology of Prestroika" in -۲۰۵

Prestroika Annual Vol. 2, Edited by Abel Aganbegian, Futura
Macdonald, London , 1989, P. 31 .

۲۰۶- همانجا

Alexander Bessmermykh, "Foreign Policy- a New -۲۰۷
Course", in Prestroika Annual Vol. 2 , P. 49 .

۲۰۸- همانجا، صفحه ۵۰ .

۲۰۹- همانجا ، صفحه ۴۹ .

Julien Bromlin, "**Ethnic Relations and Prestroika**" in -۲۱۰

Prestroika Annuel, Vol. 2 , P. 118 .

Michael Gorbachev, Prestroika" New Thinking for our -۲۱۱

Country and the world, updated Edition, Fontana Collins,
London, 1988, P. 141 .

۲۱۲- همانجا، صفحه ۱۸۵ .

۲۱۳- همانجا، صفحه ۲۲۱ .

۲۱۴- همانجا، صفحه ۲۲۰ .

۲۱۵- همانجا، صفحه ۲۶۴ ، گرباچف در جای دیگری از این کتاب می‌نویسد: «ما در باور خود به این که پروستروئیکا گذشت ناپذیر و در واقع گویز ناپذیر است و نیز این که ما هیچ راه دیگری جز آن نداریم، هم صدا هستیم (همانجا صفحه ۶۷). اما حتی اگر چنین پیشنهادی بتواند به عنوان حقیقت در نظر گرفته شود، نبود ادعایی هیچ آلترناتیو دیگر به هیچ رو به معنای دوام‌پذیری و عقلایی بودن شیوه‌ی عمل انتخاب شده نیست. ادعای سیاستمداران مبنی بر این که «هیچ

آلترناتیو دیگری وجود ندارد»، بطورعموم نشانه‌ی توجیه شکست‌هایی است که خود ایشان عامل آن بوده‌اند.

۲۱۶- وادیم مدودف، در مآخذی که از او ذکر شد، صفحه ۴۰.

۲۱۷- همانجا، صفحه ۳۲.

۲۱۸- گرباچف، پرستروئیکا، صفحه ۲۶۷.

Hillel Ticktin, "The Political Economy of The -۲۱۹

Gorbachev Era" Critique, No. 17, 1986, P. 122-4.

هم‌چنین به تحلیل جامع نویسنده از نظام شوروی در اثر زیر مراجعه کنید:

Origin of the crisis in the U.S.S.R. : Essays on the political Economy of a Disintegrating System, M.E. Sharp Inc. N.Y. 1992. Bertell ollman's "The Regancy of The Proletariat in crisis : A job for Prestroika" (in his **Dialectical Investigation**, Routledge, New York, 1993, P. 109-118).

در نوشته‌ی اخیر ارزیابی هشدار دهنده‌ای از کوشش‌های اصلاحی گرباچف و اینکه «شکست شان محتوم بود» دیده می‌شود.

John Rettie : "only market can save Soviet -۲۲۰

Economy", The Gardian, 17 October 1990 .

Tatyana Zaslavskaya, "Ninetic's nervous breakdown for -۲۲۱

Democrats as Things fall" Soviet Weekly,

10 Jan. 1991.

۲۲۲- مجله اکونومیست، «کارخانجات اروپای شرقی: اقدام ناتمام»،

۱۰ ژانویه ۱۹۹۰.

۲۲۳- مجله اکونومیست، «از مارکس تا بازار»، ۱۱ مه ۱۹۹۱.

۲۲۴- مجله اکونومیست، ۲۲ دسامبر ۱۹۹۰.

۲۲۵- از قول سرگئی استانکویچ در نشریه‌ی Moscow News، ۶ ژانویه ۱۹۹۱.

I. Savvateyeva, "A chile wind blows Through Soviet" -۲۲۶

Economy, Soviet weekly, 21 Feb. 1991 .

James Blitz, "Shatalin, Key to Soviet reform", The sunday Times, -۲۲۷

16 Sep. 1990 .

۲۲۸- همانجا .

۲۲۹- روزا لوکزامبورگ - «مسائل سازمانی سوسیال دموکراسی در روسیه» (چاپ اول در نشریه ی *Neue Zeit*، ۱۹۰۴) که زیر عنوان «لنینیسم یا مارکسیسم»، با مقدمه ای از برترام وولف به انگلیسی ترجمه شده و در کتاب :

R. Luxemburg : "The Russian Revolution and Leninism or Marxism".
The University of Michigan Press, Ann Arbor, 1961, P. 98 .

۲۳۰- همانجا، صفحه ۳۰ و صفحه ۳۹ .

۲۳۱- مجموعه ی آثار مارکس و انگلس، جلد ۵، صفحه ۷۵ .

۲۳۲- مارکس، گروتدریسه، صفحات ۴۷۰-۴۷۱ .

۲۳۳- مجموعه ی آثار مارکس و انگلس، جلد ۳۴، صفحه ۴۲۶، تأکید از خود مارکس است.

۲۳۴- همانجا، صفحه ۴۶۵، تأکیدها از خود مارکس است.

۲۳۵- همانجا، صفحه ۴۶۵، تأکیدها از خود مارکس است.

۲۳۶- کتاب گابریل کلکو، از اثر جنگ‌ها بر تحولات اجتماعی قرن بیستم تحلیلی قدرتمند می‌دهد. به طور مثال در یک بخش از کتاب او در مورد دوره ی پس از پایان جنگ می‌خوانیم :

«اثرات جنگ اول جهانی بر ساختار اجتماعی اروپا و اقتصاد و موجودیت آن قاره از نظر انسانی و جمعیت‌شناسی، بیش از هر رویداد دیگر پس از انقلاب کبیر فرانسه بود. این جنگ موجب آغاز آن تغییرات عینی گردید که بعدها آگاهی ذهنی و سیاست‌های قاره را پس از ۱۹۱۷ به ژرفی تغییر داد. با توجه به اثرات ناموزون جنگ، پی آمدهای آن را باید در تمام ابعاد گوناگون آن، از اثرات فاجعه بار تا سرنوشت ساز - مانند مورد روسیه - و تا آنها که بطور کامل پراهمیت بودند، مانند بریتانیای کبیر، مورد توجه قرار دهیم. با این همه از آنجا که شرایط زمان جنگ، بر مشکلات و مسائل پر شمار و فشارهای دیرپای اقتصادی - اجتماعی اروپا اثراتی متقابل داشت، هیچ کشور اروپایی از اثرات این جنگ و در نتیجه شتاب گرفتن بحرانی که بیشتر مردم قاره با آن روبرو بودند و پیش از ۱۹۱۴ در تصور هم نمی‌گنجید، بی بهره نماند.

Gabriel Kolko, *century of war: politics, conflict and society since 1914*, The New Press, N.Y. 1994, P.87 .

۲۳۷- به پانویس ۲۲۳ مراجعه شود.

۲۳۸- به بخش ۱-۳-۱۷ مراجعه شود.

۲۳۹- مجموعه ی آثار مارکس و انگلس، جلد ۳۴، صفحه ۴۱۳ .

- Michael Binyon , "Gorbachev opts for free Market : - stock Exchange for Moscow", The Time, 10 April 1990 ۲۴۰
- ۲۴۱- همانجا .
- ۲۴۲- همانجا .
- ۲۴۳- همانجا .
- ۲۴۴- همانجا .
- ۲۴۵- مصاحبه با Kugushev در کتاب یاد شده از I. Savvateyewa زیر عنوان «بادی از نوع شیلی در اقتصاد شوروی می‌وزد» .
- ۲۴۶- مارشال سرگئی آخرومیف «دارند ما را از هم می‌درند»؛ مجله Soviet weekly ، ۲۸ فوریه ۱۹۹۱ .
- ۲۴۷- Roy Medvedev "walking out on History" ، روزنامه گاردین ، ۳۰ اوت ۱۹۹۱ .
- ۲۴۸- همانجا .
- ۲۴۹- از اسرار آمیزترین این خودکشی‌ها، یکی مرگ مارشال سرگئی آخرومیف بود که در فوریه ۱۹۹۱، «دموکرات‌ها» را - از آبارتوف و گابریل پویوف گرفته تا یلتسین - به خاطر کوشش آنها برای متلاشی کردن اتحاد شوروی، سخت مورد انتقاد قرار داد.
- ۲۵۰- Georgi Ovcharenko "Key Trial for Glasnost" مجله Soviet weekly ۱۷ اکتبر ۱۹۹۱ .

در دست انتشار:

فراسوی سرمایه

بخش سوم

بحران ساختاری نظام سرمایه

جلد دوم

نوشته‌ی: ایستوان مزاروش برگردان: مرتضی محیط

جلد دوم این کتاب شامل سه فصل آخر به شرح زیر است:

فصل هجدهم: واقعیت تاریخی تعرض سوسیالیستی

فصل نوزدهم: نظام اشتراکی و قانون ارزش

فصل بیستم: خط مشی با کمترین مانع

که در این فصول به شرح ماهیت بحران ساختاری نظام سرمایه و چالش‌های استراتژیک

که در اثر آن برای سوسیالیست‌ها مطرح شده، می‌پردازد.

مطمئن هستیم که خوانندگان جلد اول، مشتاقانه در انتظار جلد دوم آن هستند. لذا تلاش

خواهیم کرد تا اوایل سال آینده شمسی آن را منتشر کنیم.

انتظار داریم که در معرفی این کتاب به سایر علاقمندان و نیز توزیع وسیع‌تر آن ما را

یاری رسانید.

پیش‌خرید کتاب، ما را در تأمین مالی انتشار آن کمک خواهد کرد، قبلاً از یاری شما

سپاسگزاریم.

www.KetabFarsi.com

www.KetabFarsi.com

از پیشگفتار مترجم :

«... از نظر ایستوان مزاروش عنوان «فراسوی سرمایه» را به چند مفهوم باید درک کرد:

۱ - به مفهوم اصلی اصطلاح «فراسوی سرمایه»، آن چنان که مارکس هنگام به عهده گرفتن وظیفه‌ی عظیم نوشتن کتاب «سرمایه» آنرا درک می‌کرد.

۲ - به مفهوم رفتن به فراسوی روایات چاپ شده‌ی کتاب «سرمایه» مارکس که شامل جلد دوم و سوم، «گروندریسه» و «تئوری‌های ارزش اضافی» نیز می‌شود؛ چرا که پروژه‌ای که مارکس، زندگی خود را وقف آن کرد، نه تنها ناتمام ماند، بلکه تنها مراحل ابتدایی آن کامل گردید و بنابراین، آن چه از او به چاپ رسیده، نمی‌تواند منعکس کننده‌ی اهداف بیان شده از سوی او به طور کامل باشد.

۳ - و بالاخره رفتن به فراسوی خود پروژه‌ی مارکس، به شکلی که در قرن نوزده تحت شرایط آغاز صعود جامعه‌ی کالایی در سطح جهانی و در شرایطی که بسیاری از امکانات نظام سرمایه، امکاناتی که در قرن بیستم آشکار شدند، هنوز به صورت نهفته وجود داشتند و امکان موشکافی تئوریک آنها از سوی او وجود نداشت...»